

Aandachtspunten uit de Cie RND van 5 maart 2025 met reactie/antwoord Visie op landbouw

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
Mw. Den Boer (D66)			
1	Suggereert om (letterlijk) ruimte op te nemen voor de input vanuit de inwoners, gemeenten, waterschap, terreinbeherende organisaties. Breng ze in beeld en laat hen aan het woord. Hierbij de suggestie om hen ook als foto/quote/droombeeld op te nemen.	Na pagina 9 een pagina invoegen met input vanuit inwoners, gemeenten, waterschap en TBO's door middel van quotes en beelden uit de landbouwcafés en congres.	
2	Suggereert bij de infografic aandacht te besteden aan het belang van de huidige en toekomstige inwoners. Hierbij de suggestie om ook een infografic te maken vanuit het belang van de inwoners.	op pagina 20 toevoegen aan tekst over maatschappij onderaan de figuur. Overigens kan hier alleen informatie worden meegenomen zoals opgehaald in het proces van tot stand koming.	
3	Vraagt aandacht voor natuur binnen landbouw door te bekijken welke mogelijkheden er zijn voor groenblauwe dooradering.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied als onderdeel van Groenblauw.
4	Benadrukt dat de samenwerking met de sector belangrijk is en ziet dat terug in het document, maar vraagt Gedeputeerde Staten om te kijken waar ambities scherper kunnen en/of verder kunnen reiken.		Ambities in de Visie op landbouw sluiten aan bij de sectoren die aan tafel zaten, nog scherper zou kunnen betekenen dat er een sector afhaakt. Uitwerking en aanscherping vindt plaats in de uitvoeringsaanpak
5	Benadrukt het belang van een uitvoeringsaanpak om nader te concretiseren waar we mee aan de slag kunnen om de Visie uit te voeren.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied. Eerste stap is concretisering van de visie, bijvoorbeeld in doelen of maatregelen, en vervolgens is het een keuze om deze concretisering (doelen, maatregelen, afspraken, etc.) al dan niet onderdeel te laten zijn van de integrale uitvoeringsaanpak landelijk gebied of op een andere plaats te beleggen.

Mw. Straatsma (Groen Links)

6	Onderschrijft de aandachtspunten van mw Den Boer (D66).		
7	Benadrukt dat de Visie invulling geeft aan belangrijke ambities. Vraagt aandacht voor het nader formuleren wat er onder dierwaardige veehouderij wordt verstaan.	Op pagina 7 is dierwaardig benomen als onderdeel van de toekomstvisie veehouderij. Een scherpe definitie van dierwaardigheid is nu niet te maken. Dit is onderdeel van wat de samenleving vindt, zowel op provinciale als nationaal niveau. Door te stellen dat de landbouw de samenleving voor zich heeft gewonnen, omarmt de landbouw de geluiden uit de samenleving. Op nationale schaal zal de landbouw de wet- en regelgeving uitvoeren waarin het geluid van de samenleving in doorklinkt.	
8	Vraagt of de ambities voor biologisch, dierwaardigheid en natuurinclusief verhoogd kunnen worden en of een kennisfunctie kan helpen de ambities te kunnen uitvoeren.		Het nader invullen van de ambities is op langere termijn onduidelijk. Voor de kortere en middellange termijn zal het worden meegenomen in de uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied en Omgevingsvisie.
9	Vraagt aandacht voor de balans tussen bollenteelt en reductie gewasbescherming. Doet hierbij de suggestie of biologische bollenteelt hierbij een oplossing kan zijn.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied als onderdeel van de uitvoering van de doelen Ambitiedocument
10	Vraagt aandacht voor het benadrukken van ontwikkelingen en/of kansen op het gebied van biobased bouw materiaal, stikstofopgave, schone energie(vormen) en herstel biodiversiteit.	Punten zijn benoemd, maar niet als hoofdonderdeel van de stip op de horizon.	Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
11	Doet de suggestie om niet slechts foto's van mannen in de Visie op nemen.	Bij de toe te voegen pagina 9 kunnen beeld met meerdere mensen worden opgenomen, omdat de quotes en teksten meerdere personen betreft.	

Mw. Kempenaar-Van Ittersum (CDA)

12	Geeft aan de Visie en proces te onderschrijven, maar vraagt wel aandacht voor het verwachtingenmanagement richting de landbouw en het mogelijk wantrouwen vanuit de sector bij het zetten van vervolgstappen. Belangrijk om de Projectgroep te blijven betrekken.		Verwachtingsmanagement meenemen als onderdeel van uitvoeringsaanpak. Projectgroep blijven betrekken.
13	Vraagt om aandacht voor scherpheid in het helder formuleren van randvoorwaarden, keuzes en beleidskaders die door middel van de "bouwsteen" in vervolgprocessen en -afwegingen meegenomen kunnen worden.		Bij de besluitvorming concrete punten benoemen die meegenomen kunnen worden bij de afwegingen Omgevingsvisie.

Dhr. Van Ulsen (VVD)

14	Benadrukt het belang van de Visie voor Flevoland en onderschrijft het proces van gezamenlijkheid met landbouw en samenleving. Vraagt hierbij aanvullend wel aandacht om als Gedeputeerde Staten ruimte aan te vullen en/of aan te scherpen en ook voor Provinciale Staten.		Aanscherping heeft vooral de kortere termijn. Dit zal worden meegenomen in uitvoeringsaanpak
15	Vraagt aandacht voor het benadrukken van de Flevolandse innovatiekracht, robotisering, agrotechnologie. Dit zal er toe leiden dat 2050 er heel anders uitziet als nu. Suggereert dit te verbeelden in de Visie.	het verbeelden van het toekomstbeeld 2050 is nu niet goed mogelijk. Dit vraagt specifieke keuzes die we nu waarschijnlijk geen van alle in beeld hebben.	De onderdelen die kunnen worden meegenomen in uitvoeringsaanpak, zullen daar worden meegenomen.
16	Suggereert om de stip op de horizon verder in te tijd te zetten en de ambities / het perspectief ambitieuzer te maken. Geeft anderzijds aan de ambities zoals nu opgenomen aan te scherpen; waar gaan we voor?	het is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Hierbij is de lijn gevolg in principe voor alle bouwstenen het moment 2050 te hanteren.	

	Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
17	Suggereert dat de opgaven voor de landbouw als geheel gelden en dat differentiatie op deelsectoren zoals biologische landbouw los te laten.	In de uitvoeringsaanpak nader invulling geven. Grotendeels ook marktafhankelijk. Ondersteunen van biologische landbouw, maar niet bevoorrechten mede gelet op optimale middeleninzet.
18	Vraagt meer aandacht voor de bestaande belangrijke positie van Flevoland op het gebied van kennis, onderwijs en innovatiekracht; zoals de prachtigste HBO in Dronten en prachtige brancheorganisaties. Suggereert om die nadrukkelijker uit te dragen, bijvoorbeeld in de vorm van een bidbook.	Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied. als concretisering van de visie in termen van doelen, maatregelen, afspraken, etc. is gemaakt, kan dat onderdeel worden van de uitvoeringsaanpak. Volgens mij kunnen niet (nieuwe) doelen worden benoemd op basis van de visie, die niet in PS zijn geweest
19	Vraagt bij het onderdeel ketens om meer aandacht voor de verwerkende industrie, ook wat betreft nabijheid en het verminderen van transport.	Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied
20	Suggereert om meer nadruk te leggen op durf en lef om keuzes te maken. Keuzes over de stikstofaanpak, ruimte bieden aan nieuwe verdienmodellen, bodem en water als leidend principe, heldere kaders voor landbouw, woningbouw en werklocaties. Stelt het belang dat boeren een toekomst kunnen bepalen en suggereert om overheidssturing te verminderen.	Aanscherping behoeft vooral de kortere termijn. Dit zal worden meegenomen in uitvoeringsaanpak
21	Geeft aan dat niet alle keuzes en afwegingen doorgelegd kunnen en mogen worden naar de Omgevingsvisie. Een deel van de keuzes horen bij de landbouw en bij het landelijk gebied en kunnen eerder (nu) worden opgepakt.	Bij de besluitvorming concrete punten benoemen die meegenomen kunnen worden bij de afwegingen Omgevingsvisie.
22	Benadrukt het belang van een integrale aanpak en geeft aan belang te zien in het aanscherpen van gebruikte begrippen in de Visie om deze SMART te kunnen maken.	Meenemen in de (integrale) uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

Dhr. Koster (JA21)

23	Onderschrijft het gevolgde proces om een ieder te betrekken ook de niet-landbouw, en geeft aan het belangrijk te vinden om de niet-landbouw ook te blijven betrekken in de vervolgstappen.	betreft vervolg, wordt waar mogelijk verbreed en dan niet slechts landbouw maar landelijk gebied-breed
----	--	--

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
24	Vraagt aandacht voor de goede en logische samenhang tussen verschillende visies en documenten die als bouwstenen dienen voor de Omgevingsvisie.		Is onderdeel van proces Omgevingsvisie
25	Brengt onder de aandacht om de markt optimaal te benutten en de boer boer te laten zijn. Suggereert om als provincie te faciliteren onder andere op het gebied van innovaties.		Meegenomen bij uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied. Markt is leidend, samenwerking met omgeving is essentieel.
26	Vraagt aandacht voor motie RND53 (verdienmodel) en verzoekt om deze terug te laten komen in de Visie. Motie betreft: Concretere uitwerking effecten op toekomstig verdienmodel in definitieve FPLG Verzoeken het college: Het concept 'verdienmodel' in het toekomstige statenvoorstel om tot een definitieve FPLG te komen concreter uit te werken. Met daarin tenminste een prognose van de veranderingen in voedselproductie (volume), werkgelegenheid en omzet in zowel de Flevolandse landbouw, veehouderij, glastuinbouw als (natuur)recreatie		

Dhr. Hodde (FvD)

27	Vraagt aandacht voor marktwerking en uit de zorg dat overheidsingrijpen belemmerend kan werken voor de landbouw. Benadrukt het belang om de sector te betrekken zoals bij de Landbouwcafés.	Is opgenomen op pagina 11, uitbreiding toekomstbestendige landbouw	
28	Vraagt aandacht voor het bieden van toekomstperspectief voor de landbouw en uit de zorg met betrekking tot PAS, stikstof, fiscaliteiten en ruimteclaims vanuit het Rijk.		Meenemen in de uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied
29	Vraagt aandacht voor de realiteitszin van de Visie en het voorkomen van onhaalbare regels voor de sector. Geeft aan marktwerking als uitgangspunt te zien en dat eenzijdige focus op plantaardig daarin niet verstorend mag zijn.	Is opgenomen op pagina 11, uitbreiding toekomstbestendige landbouw	
30	Benadrukt het belang van de landbouw als wereldspeler en dat de boer de ruimte krijgt om zijn bedrijf te blijven runnen.	Is opgenomen in Visie op diverse plekken	

Dhr. Van Houwelingen (BBB)

31	Geeft aan dat de Visie uitstraalt dat de landbouw en voedselproductie van groot belang zijn en vraagt aandacht dat	Is opgenomen op pagina 21, dynamisch proces	
----	--	---	--

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
	wijziging van landbouwbestemming alleen mogelijk zou moeten zijn als daar goede redenen voor zijn.		
32	Vraagt aandacht te benadrukken dat de markt leidend is en dat de consument bepaalt wat de boer produceert.	Is opgenomen op pagina 11, uitbreiding toekomstbestendige landbouw met de toevoeging dat dit binnen de randvoorwaarden van behoud van ecologie kan plaatsvinden	
33	Benadrukt dat de landbouw altijd aan het ontwikkelen en innoveren is en suggereert om niet te spreken dat “de landbouw ingrijpend moet veranderen”, maar dat “de landbouw blijvend anticipeert op ontwikkelingen”.		In de Visie is opgenomen dat de landbouw anticipeert op ontwikkelingen. Richting 2050 is er weldegelijk een noodzaak voor verandering. Het tempo is nog in de vullen. Meenemen in uitvoeringsaanpak
34	Benadrukt de urgentie om aan de slag te gaan op de ingeslagen weg en niet uit te stellen.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

Mw. Koffeman-Kramer (CU)

35	Benadrukt om daadwerkelijk aan te slag te gaan en het niet bij woorden te laten.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied
36	Suggereert om te spreken over volhoudbare landbouw, waarbij bodem, water, biodiversiteit, natuur en (verdienmodel) landbouw samenhangend worden benaderd.	Is opgenomen c.q. bedoeld op pagina 11, uitbreiding toekomstbestendige landbouw	
37	Benadrukt het belang om scherpe doelen te formuleren en suggereert deze nader te specificeren.		Pagina 8: droombeelden sectoren. Concretisering zinvol op de kortere en middellange termijn. Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied
38	Benadrukt het belang van het verminderen van gebruik van gewasbescherming. Suggereert om de bollenteelt te beperken tot tulpen, omdat deze een belangrijke belevingsfunctie hebben.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied
39	Suggereert om wat betreft doelsturing een disclaimer op te nemen dat deze dezelfde doelstellingen/targets heeft als gebruik van voorschriften.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
40	Benadrukt het belang van onderwijs en kennis in de Visie en suggereert om op te nemen een landelijk hoogste percentage biologische landbouw na te streven.	In de uitvoeringsaanpak nader invulling geven. Grotendeels ook marktafhankelijk. Ondersteunen van biologische landbouw, maar niet bevoorrechten mede gelet op optimale middeleninzet.	
41	Benadrukt het belang om verder te spreken over de uitvoeringsagenda en het tijdpad.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

Mw. Lokhorst (PvdD)

42	Benadrukt de urgentie om het komen tot uitvoering en vraagt aandacht om de Visie te voorzien van een concrete uitwerking.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied
43	Geeft aan dat de ambities uit het Ambitiedocument keiharde wettelijke doelen zijn, en geeft aan dat minder dieren nodig is om de doelen te kunnen halen.		Ambitiedocument omvat inderdaad de doelen. Uitvoering meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied en geeft aan welke maatregelen nodig zijn.
44	Vraagt om in de Visie op te nemen dat de landbouw radicaal moet veranderen om de doelen te kunnen halen op het gebied van water, klimaat en stikstof. En stelt om niet steeds uit te gaan van het oplossen van afzonderlijke opgaven, maar alleen crises samenhangend aan te pakken.		Provinciale inzet gaat uit van integrale aanpak waar mogelijk. Niet alle kaders worden door de provincie gesteld, hiervan is integratie afhankelijk. Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied en welke maatregelen er nodig zijn.
45	Stelt voor om volledig in te zetten om landgebruik voor menselijke consumptie, biobased bouwmaterialen en plantaardige eiwitgewassen, waardoor het grond vrijkomt voor woningbouw en natuur. En hierbij uit te gaan van inzet van menselijke mest en krimp van het aantal gehouden dieren.		Afweging in het kader van de Omgevingsvisie
46	Signaleert dat het huidige landbouwsysteem vastloopt en in wezen kunstmatig in stand wordt gehouden. Vraagt het benadrukken dat Flevoland een voorbeeldrol heeft. Suggereert te investeren in natte teelten, voedselbossen en biocyclische landbouw met een duurzaam perspectief.		Flevolandse voorbeeldfunctie maken we samen met de sector. Toekomstbestendigheid is hier een belangrijk voorwaarde bij. Dat bepaalt wat kan en mag. Bij investeringen wordt aangesloten bij de doelen en de op te stellen uitvoeringaanpak.
47	Benadrukt het belang niet meer te investeren in technologische lapmiddelen voor onder meer de veehouderij en suggereert een verbod op te nemen voor het houden van konijnen en eenden.		Investeringen in technologie zijn nodig voor toekomstbestendigheid en de doelen Ambitiedocument .
48	Suggereert om eerlijke, plantaardige, biologische en regionale landbouwers in de schijnwerpers te zetten.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
49	Signaleert de negatieve effecten van glastuinbouw en bollenteelt en suggereert deze niet meer toe te staan.		Effecten worden meegenomen in de uitvoeringsaanpak als het gaat om de realisatie van doelen uit het Ambitiedocument. Provincie gaat niet over toestaan van functies.
50	Stelt voor om een provinciebreed verbod op gebruik van kunstmest en landbouwgif en suggereert een omschakeling van bedrijfsvoering van reguliere boeren, subsidies voor biologische, plantaardige en natuurvriendelijke boeren, vergoeding van ecosysteemdiensten en verbod op megastallen. Stelt voor om als provincie een verbod op gebruik van kunstmest en landbouwgif standaard op te nemen bij het sluiten en verlengen van pachtovereenkomsten.		Doelen Ambitiedocument zijn leidend. Invulling en maatregelen worden meegenomen in de uitvoeringsaanpak voor zover dit mogelijk kan en mag
51	Vraagt aandacht om vast te houden aan (slechts) dierwaardige veehouderijen en signaleert dat dit in de praktijk vaak anders is.		Provinciale rol maakt onderdeel uit van de de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied. Handhaving is aan het Rijk.

Mw. Boer (SP)

52	Benadrukt het belang van samenwerking tussen de landbouwsectoren om doelrealisatie mogelijk te maken.		voortzetten van de samenwerking met de Projectgroep
53	Vraagt aandacht voor het bevorderen van biologische landbouw en suggereert om een doel op te nemen van tenminste 40% biologisch.		In de uitvoeringsaanpak nader invulling geven. Grotendeels ook marktafhankelijk. Ondersteunen van biologische landbouw, maar niet bevoorrechten mede gelet op optimale doelrealisatie.
54	Vraagt aandacht voor toename van de landschapselementen en suggereert om uit te gaan van minimaal 10% van het oppervlak.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

Dhr. Bleijenberg (SGP)

55	Vraagt aandacht voor de taak van de provincie om een samenleving te bouwen aan te vullen met landbouw.		Mee te nemen in uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied en afwegingspunt voor Omgevingsvisie
56	Suggereert om de landbouw niet slechts te zien als bouwsteen voor de Omgevingsvisie, maar als (essentiële) hoeksteen. Geeft daarbij aan dat dit consequenties kan hebben voor andere bouwstenen.		Afweging in het kader van de Omgevingsvisie

		Visie op landbouw	Uitvoeringsaanpak en Omgevingsvisie
57	Vraagt aandacht voor de zelfvoorzienendheid gelet op de geopolitieke situatie en vraagt zuinig te zijn met de landbouw(grond).	Visie stelt dat dit niet binnen Flevoland mogelijk is en dat samenwerking met andere gebieden in Nederland en (noordwest) Europa noodzakelijk is. Zuinig zijn is opgenomen op pagina 21.	
58	Wijst op het belang van nadere uitwerking en de omvorming van een sectorale benadering naar een integrale benadering.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied

Mw. Goeman (PVV)

59	Benadrukt het belang elkaar vast te houden en gezamenlijk te werken aan de toekomst.		voortzetten van de samenwerking met de Projectgroep
60	Onderstreept de inbreng van de heer Van Ulsen (VVD).		
61	Geeft aan dat de Visie kan veranderen in de tijd en hier ruimte voor geven, en suggereert aan de slag te gaan met wat kan en veranderingen te zijner tijd te beschouwen.		Vervolgproces Visie op landbouw
62	Benadrukt het belang van het in actie komen om de uitdagingen aan te gaan, voor en met onze boeren.		Meenemen in de uitvoeringaanpak Landelijk Gebied